

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ «ДАРЫН» ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ
ҚҰҚЫҚТАНУ НЕГІЗДЕРІНЕН ОБЛЫСТЫҚ ОЛИМПИАДА-2023

9 сынып

I-тур – тестілеу (25 тест). Әрбір дұрыс жауап 2 (екі) балмен бағаланады. Дұрыс жауаптар 100% болғанда ең жоғарғы балл 50 бірлікті құрайды.

I-турды өткізу уақыты – 60 мин.

Тест парағында түзетулер мен өзгертулерге жол берілмейді (дұрыс немесе бұрыс жауапты белгілеу), бұлай болған жағдайда жауап дұрыс деп танылмайды.

Барлық сынып оқушыларының жұмыстарын рәсімдеуге қойылатын жалпы талаптар.

1. Тестілеу барысында қатысушыларға келесі үлгіде жасалған тест тапсырмалары бар парақтар мен олардың жауаптары бар парақтар беріледі:

Тест нөмірі	А нұсқасы	В нұсқасы	С нұсқасы	Д нұсқасы	Е нұсқасы
1-ші	-	+	-	-	-

Олимпиада қатысушысының пікірінше дұрыс жауап тұрған тиісті бағанға «+» белгісі, ал қалған бағандарға – сызығы қойылады.

Түзетулер мен сызып тастаулар бар бағандарды қазылар алқасы бір жақты емес жауап деп таниды және дұрыс жауаптарды есептеу барысында назарға алмайды.

1. Жер және оның қойнауы, су көздері, өсімдіктер мен жануарлар дүниесі, басқа да табиғи ресурстар кімдерге тиесілі?

- A. ұйымдарға
- B. мемлекетке
- C. мемлекеттік ұйымдарға
- D. қоғамдық орындарға
- E. халыққа

2. ҚР Конституциясында өлім жазасына

- A. тыйым салынады
- B. рұқсат
- C. қарастырылмаған
- D. ерекше жағдайларда
- E. ауыр қылмыс жасағанда

3. Жер, ата заңда, сондай-ақ заңда белгіленген негіздерде, шарттар мен шектерде :

- A. ортақ меншікте
- B. тек мемлекеттік меншікте
- C. қарастырылмаған
- D. үлестік меншікте
- E. жеке меншікте де болуы мүмкін

4. Қазақстан Республикасы Президентінің өкілеттігін өзіне қабылдаған адам Республика Президентінің өкілеттігін қабылдаған күнінен бастап

- A. бір ай ішінде ант береді
- B. екі ай ішінде

- C. үш ай ішінде
- D. төрт ай ішінде
- E. алты ай ішінде

5. Сенаттың он депутатын, оның ішінде бесеуін кімнің ұсынысы бойынша Республика Президенті тағайындайды.

- A. Қазақстан халқы Ассамблеясының
- B. ҚР Үкіметінің
- C. ҚР сотының
- D. әкімшіліктердің
- E. әкімдердің

6. Мәжіліс конституциялық заңда белгіленген тәртіппен аралас сайлау жүйесі бойынша: біртұтас жалпыұлттық сайлау округінің аумағы бойынша пропорционалды өкілдік ету жүйесі бойынша, сондай-ақ бірмандаттық аумақтық сайлау округтері бойынша сайланатын қанша депутаттан тұрады

- A. сексен сегіз
- B. тоқсан сегіз
- C. алпыс сегіз
- D. жетпіс сегіз
- E. алпыс бес

7. Республика Президентінің қарсылығын туғызған заңдар немесе заңның баптары бойынша қарсылықтар жіберілген күннен бастап қанша мерзімде қайталап талқылау мен дауысқа салуды жүргізеді

- A. бір ай мерзімде
- B. екі ай мерзімде
- C. үш ай мерзімде
- D. бес ай мерзімде
- E. жарты ай мерзімде

8. Мәжілістің депутаттарын сайлау қалай жүзеге асырылады

- A. Жалпыға бірдей, тең және төте сайлау құқығы негізінде жасырын дауыс беру арқылы
- B. Жалпыға бірдей, тең және төте сайлау құқығы негізінде ашық дауыс беру арқылы
- C. Жалпыға бірдей, тең сайлау құқығы негізінде жасырын дауыс беру арқылы
- D. тең және төте сайлау құқығы негізінде ашық дауыс беру арқылы
- E. Жалпыға бірдей, төте сайлау құқығы негізінде дауыс беру арқылы

9. Конституциялық Соттың қызметін айқындайтын ережелері қашан қолданысқа енгізілді?

- A. 2023 жылғы 10 қаңтардан бастап
- B. 2023 жылғы 1 ақпаннан бастап
- C. 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап
- D. 2023 жылғы 15 қаңтардан бастап
- E. 2023 жылғы 12 қаңтардан бастап

10. Конституциялық Сот Конституцияда бекітілген адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын қозғайтын нормативтік құқықтық актілердің Республика Конституциясына сәйкестігін кімнің өтініші бойынша қарайды

- A. жергілікті атқарушы органның
- B. адам құқығы комиссиясының
- C. құқық комиссиясының
- D. орталық атқарушы органның
- E. адам құқықтары жөніндегі уәкілдің

11. Азаматтардың Конституциялық Сотқа жүгіну тәртібі мен шарттары:

- A. конституциялық заңда айқындалады
- B. жергілікті заңда
- C. шарттарда
- D. келісімдерде
- E. мәмілелерде

12. Келесі анықтаманы толықтырыңыз: «Заң жобалары, қолданыстағы заңдар және басқа да мемлекеттік маңызы бар мәселелер бойынша азаматтардың жалпыхалықтық дауыс беруі» деп аталады:

- A. референдум
- B. консилиум;
- C. жалпыхалықтық кеңес;
- D. жиналыс
- E. ереуіл

13. Мемлекеттің пайда болуы туралы қандай теорияның авторлары мемлекет Алланың қалауымен пайда болды, сондықтан мемлекет, оның құралдары, билік мәңгілік, мызғымас, киелі, жер бетінде Алланың қалауын білдірушілер ме?

- A. патриархалдық
- B. психологиялық
- C. теологиялық
- D. органикалық
- E. Күштеу теориясы

14. Қоғамның, топтың, жеке адамның қолданыстағы құқыққа да, қалаған құқықтық жүйеге де қатынасын көрсететін өзара байланысты идеялардың, теориялардың, идеялардың, сезімдердің, көңіл-күйлердің жиынтығы.

- A. құқықтықсана
- B. құқыққолдану
- C. құқықты жүзеге асыру
- D. құқықтық мәдениет
- E. құқықтық талқылау

15. Мемлекет нысанының қандай элементі жоғары органдарды ұйымдастыру жүйесін, осы органдардың құрылу тәртібін, олардың құзыретін, өзара қарым-қатынас тәртібін анықтайды?

- A. аумақ
- B. мемлекеттің құрылым нысаны
- C. саяси режим
- D. басқару нысаны
- E. тұрғындар

16. Қазақстан парламентінің төменгі палатасы қалай аталады:

- A. мәжіліс
- B. мәслихат;
- C. сенат;
- D. облыс депутаттарының кеңесі
- E. жоғары кеңес

17. Мемлекеттің пайда болуының қандай теориясының авторлары мемлекет биологиялық организм сияқты пайда болады және дамиды деп дәлелдеді?

- A. органикалық
- B. психологиялық
- C. патриархалдық
- D. теологиялық
- E. күштеу теориясы

18. Мемлекет белгілейтін және қамтамасыз ететін, қоғамдық қатынастарды реттеуге бағытталған міндетті, формальды түрде анықталған құқықтық нормалар жүйесі -

- A. дәстүр
- B. мораль
- C. әдет-ғұрып
- D. құқық
- E. барлық жауап дұрыс

19. Мемлекеттің негізгі заңы

- A. Конституция
- B. Президенттің жарлығы
- C. сот шешімі
- D. адам құқықтарының декларациясы
- E. нормативтік акті

20. Сот билігі жүзеге асырылады:

- A. ҚР халқы атынан
- B. ҚР атынан
- C. ҚР Президенті атынан
- D. ҚР жоғары соты атынан
- E. Конституциялық кеңес атынан

21. Мемлекеттің пайда болуының қандай теориясының авторлары мемлекет адам психикасының ерекше қасиеттеріне байланысты пайда болды деп дәлелдеді?

- A. психологиялық
- B. патриархалдық
- C. теологиялық
- D. органикалық
- E. күштеу теориясы

22. Мемлекеттегі биліктің бірден-бір көзі:

- A. Үкімет
- B. Президент
- C. Парламент
- D. Халық
- E. Партия

23. Мемлекеттік басқару нысандарының негізгі түрлері:

- A. унитарлы мемлекет, федеративтік, конфедеративтік
- B. демократия, антидемократия
- C. монархия, республика
- D. авторитарлық, тоталитарлық
- E. дұрыс жауап жоқ

24. «Өзінді өзін таны» деген философиялық көзқарас

- A. Платондікі
- B. Гераклиттікі
- C. Демокриттікі
- D. Сократтікі
- E. Аристотельдікі

25. Неміс классикалық философиясын бастаушы

- A. Шеллинг
- B. Фихт
- C. Кант
- D. Маркс
- E. Гете

**РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР "ДАРЫН"
ОБЛАСТНАЯ ОЛИМПИАДА ПО ОСНОВАМ ПРАВОВЕДЕНИЯ-2023**

9 класс

I тур - тестирование (25 тестов). Каждый правильный ответ оценивается в 2 (два) балла. Максимальный балл составляет 50 единиц при наличии 100% правильных ответов.

Время проведения первого тура – 60 мин.

На тестовом листе не допускаются исправления и пометки (правки правильных или неправильных ответов), иначе ответ не будет засчитан как верный.

Общие требования к оформлению работ учащихся всех классов.

1. При проведении тестирования участникам выдаются листы с тестовыми заданиями и листы для ответа на них, выполненные по следующей форме:

Номер теста	вариант А	вариант В	вариант С	Вариант D	Вариант E
1-ый	-	+	-	-	-

В соответствующей графе, где на взгляд участника олимпиады содержится правильный ответ, ставится символ «+», в других графах – прочерки.

Графы, в которых имеются пометки и зачеркивания, воспринимаются жюри как неоднозначный ответ и не принимаются во внимание при подсчете правильных ответов.

1. Кому принадлежат земля и ее недра, водные источники, растительный и животный мир и другие природные ресурсы?

- A. организациям
- B. государству
- C. государственным организациям
- D. общественным организациям
- E. народу

2. Смертная казнь в Конституции Республики Казахстан:

- A. запрещено
- B. разрешено
- C. не предусмотрено
- D. в особых случаях
- E. при совершении тяжкого преступления

3. Земля, на основаниях, условиях и в пределах, установленных конституцией, а также законом:

- A. в общей собственности
- B. только в государственной собственности
- C. не предусмотрено
- D. в долевой собственности
- E. также может быть в частной собственности

4. Лицо, вступившее в полномочия Президента Республики Казахстан, со дня вступления в полномочия Президента Республики принимает присягу:

- A. в течение месяца
- B. в течение двух месяцев
- C. в течение трех месяцев
- D. в течение четырех месяцев
- E. в течение шести месяцев

5. Десять депутатов сената, в том числе пять, назначаются Президентом Республики по представлению:

- A. Ассамблея народа Казахстана
- B. Правительства РК
- C. Суд РК
- D. администрации
- E. акимов

6. Мажилис состоит издепутатов избираемых в порядке, установленном конституционным законом, по системе смешанных выборов: по системе пропорционального представительства на территории единого общегосударственного избирательного округа, а также по единому мандатные территориальные избирательные округа

- A. восемьдесят восемь
- B. девяносто восемь
- C. шестьдесят восемь
- D. семьдесят восемь
- E. шестьдесят пять

7. Со дня внесения возражений на законы или статьи закона, против которых возражает Президент Республики, проводятся повторное обсуждение и голосование:

- A. в течение одного месяца
- B. в течение двух месяцев
- C. в течение трех месяцев
- D. в течение пять месяцев
- E. через пол месяца

8. Как избираются депутаты мажилиса:

- A. Тайным голосованием на основе всеобщего, равного и мгновенного избирательного права
- B. Путем открытого голосования на основе всеобщего, равного и мгновенного избирательного права
- C. Тайным голосованием на основе всеобщего равного избирательного права.
- D. открытым голосованием на основе равного и прямого избирательного права
- E. Путем голосования на основе всеобщего мгновенного избирательного права

9. Когда вступили в силу правила, определяющие деятельность Конституционного Суда?

- A. с 10 января 2023 г
- B. с 1 февраля 2023 г
- C. с 1 января 2023 г
- D. с 15 января 2023 г
- E. с 12 января 2023 г

10. Конституционный Суд проверяет соответствие нормативных правовых актов, затрагивающих права и свободы человека и гражданина, установленные Конституцией Республики по требованию:

- A. местного исполнительного органа
- B. Комиссии по правам человека
- C. Юридической комиссии
- D. центрального исполнительного органа
- E. представителя по правам человека

11. Порядок и условия обращения граждан в Конституционный Суд:

- A. определяется конституционным законом
- B. в местном законодательстве
- C. в договорах
- D. в соглашениях
- E. в сделках

12. Закончите следующее определение «Всенародное голосование граждан по законопроектам, действующим законам и другим вопросам государственного значения называется.....»:

- A. референдум
- B. собрание
- C. митинг
- D. консилиум
- E. всенародный совет

13. Авторы какой теории происхождения государства утверждали, что государство возникло по воле бога, следовательно, государство, его инструменты, власть – вечны, незыблемы, святы, являются выразителями воли Бога на земле?

- A. патриархальной
- B. психологической
- C. теологической
- D. органической
- E. теории насилия

14. Совокупность взаимосвязанных идей, теорий, представлений, чувств, настроений, показывающих отношение общества, группы, личности как к существующему праву, так и к желаемому правовому строю это -

- A. правосознание
- B. правоприменение

- С. реализация права
- Д. правовая культура
- Е. толкование права

15. Какой элемент формы государства определяет систему организации высших органов власти, порядок образования данных органов, их компетенцию, порядок их взаимоотношений?

- А. территория
- В. форма государственного устройства
- С. политический режим
- Д. форма правления
- Е. население

16. Как называется нижняя Палата Парламента Казахстана:

- А. Мажилис
- В. маслихат
- С. Сенат
- Д. совет депутатов областей
- Е. Верховный совет

17. Авторы какой теории происхождения государства утверждали, что государство возникает и развивается подобно биологическому организму?

- А. органической
- В. психологической
- С. патриархальной
- Д. теологической
- Е. теории насилия

18. Система общеобязательных, формально определенных юридических норм, устанавливаемых и обеспечиваемых государством, и направленных на урегулирование общественных отношений это -

- А. традиция
- В. мораль
- С. обычай
- Д. право
- Е. все ответы верны

19. Основной закон государства это –

- А. Конституция
- В. Указ Президента
- С. решение суда
- Д. Декларация прав человека
- Е. нормативный акт

20. Судебная власть осуществляется от имени:

- А. Народа РК
- В. Республики Казахстан
- С. Президента РК

- D. Верховного Суда РК
- E. Конституционного совета

21. Авторы какой теории происхождения государства утверждали, что государство возникло благодаря особым свойствам психики человека?

- A. психологической
- B. патриархальной
- C. теологической
- D. органической
- E. теории насилия

22. Единственным источником власти в государстве является:

- A. Правительство
- B. Президент
- C. Парламент
- D. народ
- E. партия

23. Основными видами форм государственного устройства являются -

- A. унитарное государство, федерация, конфедерация
- B. демократия, антидемократия
- C. монархия, республика
- D. авторитаризм, тоталитаризм
- E. нет верного ответа

24. Автор философского кредо "познай самого себя"

- A. Платон
- B. Гераклит
- C. Демокрит
- D. Сократ
- E. Аристотель

25. Немецкая классическая философия начинается с

- A. Маркса
- B. Шеллинга
- C. Канта
- D. Гете
- E. Фихте